

ת"פ (רחובות) 24944-09-21 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (רחובות) 24944-09-21 - מדינת ישראל נ' פלונישלו רחובות

ת"פ (רחובות) 24944-09-21

מדינת ישראל

נגד

פלוני

בית משפט השלום ברחובות

[10.12.2024]

כבוד השופטת אושרית הובר היימן

גזר דין

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977

(להלן - "חוק העונשין"/"החוק") ועבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק.

2. בהכרעת הדין, קבעתי, כי הוכח שביום 04.04.21 התקשרו העובדות הסוציאליות נ' ל' (להלן - נ') וא' ט' (להלן -

א') לנאשם, בעקבות דיווח כי ביתו הקטינה שתתה אלכוהול, נטלה כדורים והביעה רצונה להתאבד. במסגרת אותה

שיחת טלפון, אמרה א' לנאשם, כי יש לאשפז את הקטינה במיון פסיכיאטרי, הנאשם סירב ואיים על א' באומרו "את

תקשיבי טוב מה שאני אומר לך, תקשיבי טוב אם אני לא מגיע אליכם עכשיו, אני אעשה לכם פוגרום... תוך שעה

הילדה אצלי בבית את תזכרי טוב מה שאני אמרתי לך..."

3. בהמשך, התקשרה א' לנאשם ואמרה לו, כי הוצא צו חירום ולפיו תילקח הקטינה למיון פסיכיאטרי. בתגובה, איים

עליה הנאשם באומרו: "אני שולח אותך למיון תזכרי את המילים שלי אם הילדה לא תגיע הביתה ואם היא תגיע

לאיזשהו מקום החיים שלך, אני אדאג לחיים שלך... לא יעזור לך שופט ולא הצגות של בית משפט... כדאי שתיקחי את

זה לתשומת ליבך".

4. עוד קבעתי בהכרעת הדין, כי הוכח שביום 04.04.21 נחקר הנאשם בתחנת משטרת רחובות וחתם על כתב

ערובה, לפיו נאסר עליו לצאת מהבית למשך חמישה ימים. חרף האמור, ביום 07.04.21 הגיע הנאשם לבקר את ביתו

הקטינה במרכז הרפואי ב....., זאת תוך הפרת ההוראה החוקית ובניגוד לתנאי השחרור בכתב הערובה.

התנהלותו הדיונית של הנאשם בשלב הטיעונים לעונש:

5. במסגרת הכרעת הדין עמדתי על האופן שבו בחר הנאשם להתנהל במסגרת ניהול ההליך בעניינו, נוכח התנהגותו החריגה והקיצונית. לדאבון הלב, בחר הנאשם להמשיך ולהתמיד בהתנהגותו זו גם בשלב הטיעונים לעונש, ואף הקצינה. לאור השפעתה הניכרת של התנהגות הנאשם על ההתנהלות הדיונית של ההליך, אני מוצאת לנכון להתעכב עליה גם בפתח גזר הדין בעניינו.
6. לא אחזור על הדברים שצוינו בסעיפים 12 - 15 להכרעת הדין, ודי בכך שאזכיר, בתמצית, כי לאורך כל ההליך המשפטי, התבטא הנאשם באמירות קשות, בוטות ומתריסות כלפי העובדות הסוציאליות שהגיעו להעיד, כלפי ב"כ המאשימה וכלפי הסניגור שמונה עבורו וייצג אותו נאמנה. גם בית המשפט נאלץ לספוג את מנת חלקו, באמירות מבזות חוזרות של הנאשם ביחס ההליך המשפטי והמותב. אמירותיו הקשות של הנאשם שזורות, בעשרות רבות, בין עמודי הפרוטוקול. הנאשם לא חדל מהתנהלותו זו חרף אורח רוח מופלג, שגילו כלפיו כל הנוטלים חלק בהליך, לרבות בית המשפט, ולמרות אזהרות רבות שניתנו לו, עד שנאלץ בית המשפט להשית עליו הוצאות לטובת אוצר המדינה, מה שלמרבה הצער לא הרתיע את הנאשם מלחזור, שוב ושוב, על מעשיו.
7. בסוגיית ייצוג המשפטי של הנאשם, צוין בהכרעת הדין, כי לאורך ההליך הנאשם שיתף פעולה באופן חלקי בלבד עם עוה"ד ברגמן, שמונה עבורו מטעם הסניגוריה הציבורית, חרף מאמציו הכנים של הסניגור לפעול לטובתו ועבורו. רק לאחר שהתבטאויותיו של הנאשם כלפי סניגורו חצו קווים אדומים, לאחר שמיעת הראיות ובשלב הסיכומים, שוחרר עוה"ד ברגמן מייצוגו את הנאשם.
8. ביום 04.02.24 הוקראו לנאשם עיקרי הכרעת הדין. באותו הדיון, הודיעה ב"כ המאשימה, כי הינה ערוכה לטיעונים לעונש וכי עמדתה העונשית של המאשימה היא ל - 8 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות. לאור עמדה זו, שאל בית המשפט את הנאשם, האם הינו מעוניין בייצוג של סניגור ציבורי בשלב הטיעונים לעונש, או שמא חפץ הוא בייצוג פרטי. הנאשם, ביקש לקרוא את הכרעת הדין בטרם יחליט בשאלת ייצוגו. בית המשפט נענה לבקשתו זו, הציע לקבוע את מועד הדיון למחצית חודש מרץ 2024, אך נעתר לבקשת הנאשם ליתן לו שהות נוספת להיערך. הדיון נקבע ליום 01.04.24.
9. ביום 18.03.24, בשים לב לכך שלא התקבל לתיק יפוי כח לייצוגו של הנאשם, ניתנה החלטה יזומה ע"י בית המשפט, במסגרתה נדרש הנאשם להודיע לבית המשפט, עד ליום 21.03.24, אודות שאלת הסדר ייצוג המשפטי. תגובת הנאשם לא התקבלה לתיק בית המשפט.
10. הדיון שנקבע ליום 01.04.24 התקיים במועדו. ניסיונותיו החוזרים של בית המשפט לברר עם הנאשם כוונותיו ורצונותיו לשאלת הייצוג, עלו בתוהו. הנאשם ניצל לרעה, פעם נוספת, את זכותו להשמיע דבריו בבית המשפט, פנה אל התובעת בכינויים מבזים, פעם אחר פעם, כינה אותה פושעת שבמקומה בכלא, עלב בסניגור שניהל עבורו את ההליך, ביזה את העדות והשתלח בבית המשפט בביטויים שראוי שלא לחזור עליהם. פרוטוקול הדיון מדבר בעד עצמו. במסגרת הדיון ולאור עמדתה העונשית של המאשימה, העלה בית המשפט באזני באת כוחה את הצורך שהמאשימה תבחן את עמדתה העונשית למאסר בעבודות שירות, בשים לב לכך שמן הפרוטוקולים עולה, כי בתחילת ההליך הוצע לנאשם הסדר מותנה, לו סירב, ולעניין זה הפנה בית המשפט לפרוטוקול הדיון בעפ"ג (מרכז) 627-05-21 (לא פורסם) ולעמדת המדינה שם בנושא זה.

11. בהחלטתי מאותו יום, הוריתי על דחיה נוספת של מועד הדיון, ליום 17.04.24, וקבעתי כי ככל שלא יוגש עד ליום 03.04.24 ייפוי כוח של סנגור פרטי המייצג את הנאשם, בית המשפט יורה על מינוי סנגור מטעם הסנגוריה הציבורית, לצורך הטיעונים לעונש.
12. משלא הוגש ייפוי כוח כאמור ולא הוגשה כל הודעה אחרת ע"י הנאשם או מי מטעמו, הוריתי על מינוי סנגור מטעם הסנגוריה הציבורית לנאשם. ביום 11.04.24 הוגש לתיק בית המשפט ייפוי כוח לפיו מונה עוה"ד איתי שוחט, לייצוג הנאשם, מטעם הסנגוריה הציבורית.
13. בקשתו של עוה"ד שוחט לדחיית מועד הדיון נוכח מינויו בסמיכות למועד הקבוע, הוגשה בהסכמת המאשימה, והתקבלה. הדיון נדחה שוב, ליום 24.06.24, ואז פעם נוספת ליום 26.06.24.
14. ערב הדיון הקבוע לטיעונים לעונש, הגיש עוה"ד שוחט בקשה לשחרורו מייצוג הנאשם, נוכח העדר שיתוף פעולה מצידו. בהחלטתי, קבעתי כי הבקשה תידון בדיון.
15. לדיון התייצב הנאשם, עם מספר מלווים ויחד עימם ניצל את אולם בית המשפט, כדי ליצור שורה של פרובוקציות, לרבות צעקות, התפרצויות על בית המשפט, עימותים עם אנשי המשמר וצילום לא מורשה באולם. בכל אלו היה בכדי לשבש את המהלך התקין של הדיון. באותו מעמד, חזר הסניגור על בקשתו כי בית המשפט ישחררו מייצוג הנאשם. לאחר ששמעתי את ב"כ הצדדים ואת הנאשם, ניתנה החלטתי כי חרף העדר שיתוף הפעולה של הנאשם, יוכל הסניגור לטעון לעונש על בסיס היכרותו עם התיק, החוק והפסיקה, תוך שימוש בכישוריו וידיעותיו המשפטיות, וכי עדיף ייצוג חלקי מאשר העדר ייצוג, בשים לב לעתירתה העונשית של המאשימה, ולפיכך דחיתי את בקשתו לשחרורו מייצוג. התרשמתי, כי עוה"ד שוחט, בדומה לקודמו, עשה מצדו מאמצים ניכרים, כנים ומשמעותיים להגיע לשיח פורה עם הנאשם ולייצר עימו שיתוף פעולה, כדי שיוכל להעניק לו ייצוג הולם וראוי בשלב הטיעונים לעונש. דא עקא, שהנאשם סירב ליתן לבא כוחו לומר ולו מילה בודדת מטעמו בדיון. חרף ניסיונות חוזרים של בית המשפט להסביר לנאשם את משמעות הטיעון לעונש, לאפשר לו ייצוג על ידי עו"ד שוחט, לאחר שהובהרו לנאשם משמעות הדיון והשלכותיו בשפה נהירה וברורה וכן ניתנו לנאשם מס' הזדמנויות לטעון בעצמו לעונש, גמל הנאשם לבית המשפט בכך שניצל הזדמנויות אלו כדי להמשיך ולהשתלח בבית המשפט תוך אמירת סדרת אמירות בוטות ומטרידות.
16. הדיון הסתיים בכך שהוריתי על מתן חוות דעת הממונה על עבודות השירות בעניינו של הנאשם, מבלי לנקוט כל עמדה ולאור עתירתה העונשית של המאשימה ודחיתי לצורך כך את מועד מתן גזר הדין.
17. בהמשך לאמור, הוגשה בקשת הממונה על עבודות השירות לדחיית מועד הדיון לצורך זימונו של הנאשם לריאיון ומתן חוות דעת בעניינו, בקשה לה נענית. עפ"י הודעה שהתקבלה מאת הממונה, ביום 14.11.24, הנאשם זומן לריאיון, אך לא התייצב. יובהר, כי לא מצאתי לנכון להורות על זימון חוזר של הנאשם, לאור מסקנותי שתפורטנה בהמשך.

18. בקשה נוספת לשחרור עוה"ד שוחט והסניגוריה הציבורית מייצוג הוגשה לתיק בית המשפט, במסגרתה נטען כי מאז מועד הדיון נעשו מספר ניסיונות של הסניגור ליצור קשר עם הנאשם, אך הלה הודיע לעוה"ד שוחט כי אינו מעוניין בייצוג ואף הטיח בו האשמות קשות. בנסיבות אלו, נטען, כי אין בייצוגה של הסניגוריה הציבורית כדי להועיל לנאשם ולפיכך כאמור, התבקש שוב בית המשפט להורות על שחרור. הבקשה הועברה לתגובת המאשימה, ובהמשך לתגובת הנאשם, אשר לא התקבלו בתיק בית המשפט. בהחלטתי מיום 08.12.24, קבעתי כי בשים לב לשלב הדיוני שבו נמצא ההליך, אני דוחה את הבקשה לשחרור הסניגוריה מייצוג של הנאשם.
- טיעונים לעונש:
19. ב"כ המאשימה ציין בפתח טיעוניו לעונש, כי הנאשם יליד 1959, ללא עבר פלילי, אשר הורשע בהליך זה לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של איומים כלפי עובדות סוציאליות והפרת הוראה חוקית.
20. באשר לנסיבות ביצוע העבירות, צוין כי מדובר במי שאיים על עובדות סוציאליות בשתי שיחות טלפון שונות, בחר בחירה מודעת לאיים על המתלוננת בפעם הראשונה, לא הבין את חומרת מעשיו ואיים שוב על המתלוננת בשיחתם השנייה. נטען, כי במהלך כל ההליך, הנאשם לא גילה כל הבנה באשר למצבו המשפטי והאישי, לא עצר כדי להתנצל על מעשיו ולשנות את דרכיו. חלף זאת, בחר הנאשם לנהל את ההליך באופן כוחני, מזלזל ומשפיל כלפי העדות, עורכי הדין ובית המשפט.
21. ב"כ המאשימה, עמד בטיעוניו על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם ובהם זכותה של המתלוננת שלא יופנה כנגדה מלל מאיים ושמירה על הוראות גורמים מוסמכים. עוד טען כי אינטרס הציבור במקרה זה מקבל משנה תוקף שעה שמדובר בעובדות סוציאליות, עובדות ציבור, שמותקפות במסגרת עבודתן. בהקשר זה, הפנה ב"כ המאשימה ל - ת"פ (טבריה) 26738-04-14 מדינת ישראל נ' אייל רחמני (נבו, 24.8.2014) - שם נכתב, כי על בית המשפט לספק הגנה לעובדי הציבור בדרך של שליחת מסר ברור למי שמבצע כלפיהם עבירות, זאת כדי להבטיח שיפעלו ללא מורא ומבלי חשש פן יבולע להם ולבני משפחותיהם, בשעה שהם פועלים לטובת הציבור ולרווחתו.
22. נטען, כי בעניינינו, נוכח התנהלותו של הנאשם, ברור כי אין לו כל מורא מכל גורם סמכותי, לא הרווחה, לא המשטרה, ולא בית המשפט, כי תפיסתו היא קורבנית, כי אין לו כל הבנה באשר לחומרת מעשיו, אינו חש כל חרטה ואינו נוטל כל אחריות על מעשיו. בנסיבות אלו, טען ב"כ המאשימה, כי אין כל עילה להקל בעונשו, מלבד העדר עבר פלילי.
23. בנסיבות האמורות, טען ב"כ המאשימה כי מתחם הענישה נע בין 6 ל-18 חודשי מאסר, ועתר לגזור על הנאשם עונש 8 חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות, וכן ענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלוננת. כתימוכין לעתירתו זו, הפנה ב"כ המאשימה לפסיקה, לה אדרש בהמשך.

24. בשלהי טיעוניו, ביקש התובע להתייחס להערת בית המשפט מן הדיון ביום 01.04.24, ביחס לעתירת המאשימה למאסר, בהינתן שהוצע על ידה לנאשם לפנות להסדר מותנה, בראשיתו של ההליך; לעניין זה נטען, כי כתב האישום בתיק שבכותרת הוגש תוך שהובהרה במסגרתו עתירתה העונשית של המאשימה למאסר, ואף שהסכימה המאשימה לבחון את סיום ההליכים בעניינו של הנאשם בהליך של הסדר מותנה, הרי לא ניתנה כל התחייבות מצידה, ומכל מקום נוכח העדר נטילת האחריות מצד הנאשם על מעשיו, הרי התיק מעולם לא נשלח ליחידת ההסדרים, זאת בניגוד למקרה שנידון בעפ"ג (מרכז) 627-05-21, על כן לטענת המאשימה, אין לגזור ממנו גזירה שווה. עוד נטען, כי המאשימה עותרת למאסר בפועל גם נוכח נסיבות חדשות, שלא היו ידועות לה בראשיתו של ההליך; לעניין זה, טען ב"כ המאשימה, כי מן האופן בו ניהל הנאשם את ההליך עולה כי העבירות בהן הורשע אינן מהוות אירוע חד פעמי וחריג בחייו, שנבע ממצוקה נפשית רגעית שחוזה, אלא בהתנהלות חוזרת של הנאשם. לעניין זה, הפנה ב"כ המאשימה לעדותן של העובדות הסוציאליות, שתיארו התנהגות מאיימת חוזרת של הנאשם כלפיהן וכן את חששן הרב ממנו. לאור נסיבות חדשות אלו, טענה המאשימה, ממילא קיימת הצדקה לעתירתה למאסר בפועל.
25. בנסיבות שתוארו לעיל, חרף מאמציו הכנים של עוה"ד שוחט וניסיונותיו החוזרים של בית המשפט, לאפשר השמעת טיעונים לעונש מטעם ההגנה, הם לא נשמעו, לא מפי הנאשם עצמו ולא מפי סגורו. דיון והכרעה:
26. בבואו של בית המשפט לגזור את דינו של הנאשם, בשלב הראשון, עליו לקבוע את מתחם העונש ההולם. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, מתחם העונש ההולם יקבע בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה. בשלב השני, על בית המשפט לשקול שיקולים ונסיבות אשר אינן חלק מביצוע העבירה בה הורשע הנאשם. הערכים המוגנים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם:
27. בביצוע העבירות, פגע הנאשם בשורה של ערכים מוגנים, ובהם ההגנה על שלומו ובטחונו של הציבור ככלל, הגנה על בטחונו של אדם בפרט, זכותו של אדם לכבוד, לשלוות נפש ולתחושת ביטחון, וכן נפגעו ערכים מוגנים של שמירה על הסדר הציבורי בקיום צווים ובמתן אפשרות לרשויות הציבוריות לבצע תפקידן כראוי וללא חשש. עבירת איומים המופנית כלפי עובד ציבור ביחס לתפקידו זה, פוגעת בעקרונות היסוד של שיטתנו המשפטית והמוסרית ובשלטון החוק.
28. ככלל, איומים המושמעים כלפי עובד ציבור הוא עניין שאין להקל בו ראש. יש בהם להפריע לניהול התקין והמקצועי של פעולות הרשות, וצודקת המאשימה, כי האינטרס הציבורי מחייב להגן על עובדי הציבור, שכן הם אינם צריכים להיות מושא לקלס, לבוז ולאלימות ולמלא תפקידם במורא ובפחד מצד הציבור אותו הם משרתים. עם זאת, אין בכך כדי לייתר את הבחינה האינדיבידואלית של כל מקרה ומקרה על חומרתו ונסיבותיו המיוחדות.

29. בענייננו, מידת הפגיעה בערכים המוגנים, היא משמעותית; הנאשם השמיע מלל מאיים ממשי וקונקרטי, בשתי הזדמנויות שונות, על שלמות גופן ועל חייהן של עובדות סוציאליות בשעה שביצעו את תפקידן הציבורי. מן הראיות עלה, כי דברי האיום שהושמעו ע"י הנאשם עוררו בקרב העובדות הסוציאליות חשש ממשי שיפגע בהן, הן לאור תוכנם ואופיים של דברי האיום והן מאחר שנאמרו על רקע אירועים קודמים בהם התנהל הנאשם בכוונות כלפי העובדות הסוציאליות. מאידך, יש לציין כי האיומים הושמעו בשיחות טלפוניות ולא באופן פרונטלי, כי הייתה סמיכות זמנים רבה בין השיחה הראשונה לשנייה (ועל כן גם המאשימה רואה בשתי שיחות האיום כאירוע אחד וכמקימות עבירה אחת). זאת ועוד, הדברים נאמרו על ידי הנאשם באופן ספונטני ובתגובה לכך שהתבשר, כי ניתן צו חירום לאשפוז ביתו בעקבות כך שביצעה ניסיון אובדני. בנוסף, השמעת האיומים לא לוותה בביצוע עבירות נוספות.
30. לאחר שנחקר הנאשם במשטרה אודות ביצוע עבירת האיומים ושחרר לביתו בתנאים מגבילים שכללו מעצר בית, בחלוף שלושה ימים הפר את תנאי שחרורו ויצא מביתו כדי לבקר את הבת בבית החולים. התנהלותו זו מגלה חוסר מורא מגורמי אכיפת החוק. יחד עם זאת אציין, כי הפרת הצו לא לוותה בביצוע עבירות נוספות וכי ניתן להבין לליבו של אב המתקשה שלא להיות לצד בתו המאושפזת בבית החולים.
- מדיניות הענישה הנוהגת:
31. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירת איומים מתחשבת בצורך במאבק בנגע האלימות המילולית שפשה בחברה הישראלית ככלל ומתפקידו של בית המשפט להעביר מסר ברור, באמצעות השתתפות עושים מוחשיים, על מי שבוחר לפתור את קשייו האישיים באמצעות פגיעה קשה בשלוות נפשו ובתחושת הביטחון של אחר.
32. עבירת האיומים חמורה, וחומרה רבה יש לביצועה כלפי עובד ציבור, ביחס למילוי תפקידו. מטרתו של מבצע העבירה היא להשפיע על רצון המאויים ולהניעו לפעול בניגוד לרצונו החופשי, אלא מתוך חשש מדבר האיום.
33. האינטרס הציבורי הברור הוא במתן האפשרות לעובדי ציבור לבצע את תפקידם מבלי שיהלכו עליהם אימים. לפיכך, הוכר בפסיקה הצורך לספק לעובדי הציבור סביבת עבודה בטוחה ולהחמיר עם אלו המבקשים להטיל עליהם מורא. ראו בהקשר זה דברי כב' השופט ס' גובראן ב - רע"פ 5940/06 גל נ' מדינת ישראל (18.12.2006):
- "המבקש תקף עובד ציבור ואף איים על חייו, אך ורק בשל העובדה שהחלטותיו של עובד הציבור לא תאמו לאינטרסים האישיים שלו. מדובר בהתנהגות נלוזה כנגד עובד ציבור אשר מילא את תפקידו. הנני מצדיק אפוא את החלטת בית-המשפט המחוזי להחמיר בעונשו של המבקש הן משום עברו הפלילי הכולל הרשעה בעבירה של תקיפת עובד ציבור, הן בשל האינטרס הציבורי הדורש, כי החוק יספק הגנה אפקטיבית על אנשי הציבור והן לאור הצורך החברתי, כי אלה האחרונים, יבצעו את תפקידם ללא כל מורא".
34. דברים ברוח דומה נאמרו גם על ידי כב' השופטת ד' ברק-ארז ב-ע"פ 4565/13 אמון חאלד נ' מדינת ישראל, (4.11.2013):
- "בית משפט זה כבר פסק בעבר כי מעבר לחומרה הכללית הנובעת לעבירות אלימות, הרי שלאלימות המכוונת כנגד עובדי ציבור נודעת חומרה מיוחדת, מאחר שהן פוגעות פגיעה אנושה גם בערך החברתי הנובע לתפקוד התקין של השירות הציבורי... עובדי הציבור "חשופים בצריח" - כמי שלא אחת נמצאים בחזית ההתמודדות עם מתן שירות לאנשים שיודעים אף הם קשיים. עובדי הציבור נדרשים להתגייס כל יום מחדש למתן שירות ולשם כך לגייס כוחות גוף ונפש. זהו הרקע לחקיקת עבירות מיוחדות שעניינן לא רק הגנה על שלמות גופם של עובדי הציבור, אלא גם הגנה על כבודם, לפחות במצבים שבהם הפגיעה היא פגיעה קשה בליבתו".
35. אפנה להלן לפסיקה, שיש בה ללמד על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות איומים ככלל וכזו שהופעלה כנגד עובדי ציבור בפרט, וזאת ככלי עזר בקביעת מתחם העונש הראוי. אך מזכיר, כי הענישה היא אינדיבידואלית, הן בשלב קביעת מתחם הענישה והן בשלב מיקומו של הנאשם ביחס לו. כל מקרה על פי נסיבותיו, מידת החומרה ומידת הפגיעה בערכים המוגנים.
36. בחינה של פסקי דין רבים העוסקים בעבירות איומים, מלמדת כי בעת קביעת מתחם העונש ההולם נלקחות בחשבון נסיבות שונות ובהן, מיהות המאיים והמאויים, הקשר בין השניים, הרקע להשמעת האיומים, אופיים וטיבם של האיומים, משך הזמן בהם הושמעו, הישנות העבירות, האם נלווה לאיום אקט פיזי, או נעשה שימוש בחפץ או אמצעים מדגים לצורך העצמה והמחשת האיום וכיוצ"ב. מהפסיקה הנוהגת, ניתן ללמוד כי כאשר מדובר באיום חד פעמי, ללא שימוש בחפץ או באמצעי, לרוב נוהגים בתי המשפט לקבוע מתחם שהגבול התחתון הוא מאסר מותנה. בעוד שמתחם מחמיר יותר, שתחילתו במאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות, לרוב ייקבע כאשר מדובר באיומים חוזרים ונשנים, רצף של איומים, כאשר נעשה שימוש בחפץ או אמצעי לצורך המחשה והעצמת האיום, או במקרים בהם לעבירת האיומים נלוו עבירות אלימות נוספות.

37. להלן, סקירה בלתי ממצה של פסקי הדין אותם מצאתי כרלבנטיים לענייני, אך אבהיר כי נסיבותיהם של חלק מהמקרים חמורות יותר מנסיבותיו של ענייני ושל חלקם חמורות פחות: ע"פ 12459-12-19 אנדרייב נ' מ"י (29.11.2020) (איומים כלפי מנהל אבטחה תוך שימוש בסכין); ע"פ (נצ') 2434-06-16 מדינת ישראל נ' מוחמד עומר (5.7.2016) (עבירה של איומים שבוצעה בין כותלי הכלא כלפי סוהר; ע"פ (ירושלים) 36223-05-18 דוסתארה נ' מ"י (4.6.2018); ע"פ (מחוזי מרכז) 30868-08-13 חגאג נ' מ"י (17.11.2013) (איום על מפקד מתקן כליאה); ע"פ (נצרת) 32749-12-15 אברג'ל נ' מ"י (15.11.2016) (איומים, העלבה ותקיפת עובד ציבור על רקע ביצוע צו הריסה שיפוטי נגד חריגות בנייה); ת.פ. 24418-06-21 מ"י נ' קסוטו (19.1.2022) (איום נגד ראש מועצה על רקע צו סגירה מנהלי); ת.פ. 57182-11-18 מ"י נ' אבו גאנם (2.8.2020) (איומים שהושמעו באוזני ראש עיריית רמלה ומנהלת בית ספר במועדים שונים); ת.פ. 33360-07-17 מ"י נ' מאיר (3.11.2019) (איום נגד חבר כנסת); ת.פ. (כ"ס) 17184-03-15 מ"י נ' עדני (17.7.2017) (איומים נגד צוות רפואי וניסיון תקיפה); ת.פ. 38849-06-10 מ"י נ' אביטל (3.4.2013) (איומים כלפי שופט); ת.פ. (ק"ש) 25020-02-14 תביעות צפת נ' מאלק הייב ואח' (7.5.2015) (איומים כלפי שוטרים שערכו בשל נהיגה ברכב ללא חגורות בטיחות).
38. קביעת מתחם הענישה בעבירה של הפרת הוראה חוקית אינה מלאכה פשוטה, שכן כל הפרה הינה שונה באופיה ובחומרת נסיבותיה, וכמו כן הואיל ובדרך כלל מצטרפת עבירה זו לעבירות אחרות שהן חמורות ממנה. לאחר שסקרתי את הפסיקה בעבירה הרלוונטית, אני מוצאת כי מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של הפרת הוראה חוקית נע בין מאסר מותנה לבין מאסר בפועל בן כמה חודשים, בצירוף עונשים נלווים (ראה למשל ע"פ (מח' מר) 568-09-10 סימון ביטון נ' מדינת ישראל; ת.פ. (אש) 54553-02-11 מדינת ישראל נ' בן שימול (ניתובים) 11.10.2012); רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.04.14); ע"פ (ת"א) 18259-10-17 חודצקי נ' מדינת ישראל (19.02.18); ע"פ (ת"א) 63410-05-16 פרטוש נ' מדינת ישראל (08.06.16); ע"פ (ת"א) 55518-11-19 אילון נ' מדינת ישראל (20.01.20).
39. עוד נתתי דעתי לפסיקה נוספת שהוגשה על ידי המאשימה, שלא מצאתיה רלוונטית דיה בנסיבותיה (רע"פ 3364/14 באסם מנצור נ' מדינת ישראל (9.6.2014); ע"פ (ב"ש) 43248-01-22 מדינת ישראל נ' בן דור (18.05.22); ת.פ. (רח') 38175-09-21 מדינת ישראל נ' משה (12.07.23, לא פורסם); ת.פ. 32859-07-17 (של' חי') מדינת ישראל נ' חלבי (12.09.17); ת.פ. 51180-02-22 (רח') מדינת ישראל נ' ברקו (02.01.23)).
40. לאור כל האמור, בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות, במידת הפגיעה בערכים המוגנים ובמדיניות הענישה הנהוגה, מצאתי לקבוע את מתחם העונש ההולם ככזה הנע בין מאסר מותנה ועד 10 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיבי ענישה נוספים.
- סעיף 67ז(ה) לחוק סדר הדין הפלילי - האם מנועה המאשימה מלעתור למאסר בפועל?
41. כאמור לעיל, עתרה המאשימה כי בית המשפט יגזור על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות.
42. כפי שכבר צוין, לאחר שהוצגה עמדתה העונשית של המאשימה, בדיון שהתקיים ביום 01.04.24, בשלב שבין מתן הכרעת הדין לשמיעת הטיעונים לעונש, ובעת שהנאשם היה נעדר ייצוג משפטי, העלה בית המשפט מיוזמתו את השאלה, האם מנועה המאשימה מלעתור לגזירת עונש מאסר בפועל, בנסיבות שבהן הוצע לנאשם הסדר מותנה והוא סירב לו.
43. לשיטת המאשימה, אין זהו המקרה שבו חל סעיף 67ז(ה) לחסד"פ ואף אם יש לו תחולה, הרי נתגלה בעניינינו "מידע חדש", המצדיק את עתירתה העונשית. בנסיבות שבהן הנאשם מנע הנאשם מסנגורו לטעון לעונש, לא נשמעה עמדת ההגנה לעניין זה.
44. חרף העדר התגובה, בנסיבות התיק והעניין ובשל חשיבותה של הסוגיה, אעסוק בה להלן;

45. סעיף 67ז(ה) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש] תשמ"ב 1982, קובע כהאי לישנא: "הועמד חשוד לדין לאחר שהוצע לו הסדר או לאחר שנחתם עמו הסדר, לא יבקש התובע להטיל עליו עונש של מאסר בפועל, אלא אם כן הובא לידיעת התובע מידע חדש; בקשה כאמור תהיה באישור של תובע בכיר".
46. לטענת ב"כ המאשימה, מלכתחילה הוגש כתב האישום לבית המשפט עם עתירת מאסר ובמהלך דין ודברים בין הצדדים, הסכימה המאשימה לבחון סיום ההליכים בהסדר מותנה, ללא התחייבות מצידה, אך הדבר לא קרה שכן הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו ולכן התיק מעולם לא נשלח ליחידת הסדרים המותנים.
47. טענה זו של המאשימה לא אוכל לקבל; כפי העולה מהפרוטוקולים בתיק, בדיון שהתקיים ביום 16.03.22, הודיע ב"כ הנאשם לפרוטוקול, כי "ניתנה הסכמה להעביר את התיק ליחידת הסדרים מותנים. הנאשם מעוניין שהתיק יתנהל", ובהמשך בדיון מיום 18.05.22, נכתב בפרוטוקול מפי הסניגור, כהאי לישנא: "נפגשתי עם הנאשם שוחחתי עם ראש השלוחה, מה שהם מציעים זה הסדר מותנה הנאשם מביע את התנגדותו".
48. הנה כי כן, בשני מקרים שונים, הודע לבית המשפט כי המאשימה הציעה לנאשם לפנות להליך של הסדר מותנה וכי הסיבה בעטייה הדבר לא נעשה נעוצה למעשה בסירובו של הנאשם. אמנם, הדברים נאמרו מפי ב"כ הנאשם, אך הם הוצגו בנוכחות ב"כ המאשימה, כדברים מוסכמים, ולא נשמעה כל הסתייגות מצידה של המאשימה מן האופן שבו הם הוצגו. בראייתי, מעת שהודע כי המאשימה הציעה לנאשם להפנות את ההליך בעניינו להסדר מותנה, הרי המאשימה גילתה בכך את דעתה שהעונש המתאים במקרה דנן אינו כולל רכיב של מאסר בפועל, ובנסיבות אלו השאלה האם התיק נשלח ליחידה להסדרים מותנים, הינה טכנית בלבד ובלתי מהותית, שהרי אין חולק כי הסיבה שהדבר לא קרה, אינה נובעת מעמדת המאשימה אלא מסירובו הנחרץ של הנאשם.
49. טענה נוספת שנטענה ע"י ב"כ המאשימה היא, כי במהלך ניהול ההליך המשפטי נתגלו נסיבות חדשות, שלא היו ידועות למאשימה בעת שהציעה לשקול בעניינו של הנאשם הסדר מותנה, אשר בעטיין רשאית היא לטעון כעת לעונש של מאסר בפועל; לעניין זה נטען, כי בניגוד להנחתה הראשונית של המאשימה כי האירועים מושא כתב האישום מהווים אירוע חד פעמי שנבע ממצוקה נפשית של הנאשם, הרי במהלך ניהול ההוכחות התברר מפי העדות כי דברי האיום נאמרו על ידו בהמשך למקרים קודמים בהם נהג באופן מאיים כלפי העובדות הסוציאליות, באופן שגרם להן לחשוש ממנו, ולכך יש להוסיף לטענת המאשימה את התנהגותו הבוטה והמבזה של הנאשם כלפי העדות, התביעה, הסניגוריה ובית המשפט במהלך ניהול ההליך. נסיבות אלו, מצדיקות לטענת המאשימה את עתירתה למאסר בפועל, על אף הצעתה בתחילתו של ההליך לסיימו בהסדר מותנה.

50. אציין, כי לא עלה בידי לאתר במאגרים המשפטיים פסיקה המגדירה את המושג "מידע חדש", אשר לפי לשונו של סעיף 67ז(ה) לחסד"פ יהווה חריג המאפשר לתביעה לעתור למאסר בפועל לאחר שהציעה לנאשם הסדר מותנה, אולם ספק רב בעיניי אם בדברים שעלו מן העדויות ביחס לרקע שקדם לביצוע העבירות, או באופן שבחר הנאשם לנהל את ההליך המשפטי בעניינו, יש בכדי לקיים את הדרישה ל"מידע חדש" עפ"י החוק; באשר לטענת המאשימה, כי התברר לה מן העדויות שהיו אירועים קודמים בהם נהג הנאשם כלפי העובדות הסוציאליות באופן מאיים, אין לקבלה ככזו המקיימת את דרישת סעיף החוק ל"מידע חדש", שהרי למאשימה היו את כל הכלים לחקור אודות הרקע לביצוע העבירות עובר להגשת כתב האישום וככל שהדברים לא עלו במסגרת החקירה, אין לזקוף מחדל חקירתי זה של המאשימה לחובת הנאשם, בשלב גזירת הדין; יתרה מכך, ככל שסברה המאשימה כי מן העדויות עלו ראיות לביצוע עבירות נוספות ע"י הנאשם שלא נטענו בכתב האישום, יכולה הייתה לעתור להרשיע בהן את הנאשם, לפי סעיף 184 לחסד"פ, ואולם גם זאת בחרה המאשימה שלא לעשות.

51. באשר לאופן ניהול ההליך ע"י הנאשם, אכן כפי שפירטתי בהכרעת הדין וכן בגזר הדין לעיל, הנאשם בחר לנהל את ההליך בעניינו באופן מחפיר ומבזה, והתנהל בבוטות כלפי העדות, כלפי עורכי הדין ובית המשפט, תוך שהוא מנצל לרעה את זכויותיו הדיוניות ואת משאבי הציבור שהושקעו בבירור הטענות כלפיו ובהגנה המשפטית שהוענקה לו. אולם, בראייתי, התנהגות זו - חמורה ובלתי ראויה ככל שתהיה - אינה יכולה להיחשב כ"מידע חדש" לעניין העבירות מושא כתב האישום, במשמעות לה כיוון המחוקק, בסעיף 67ז(ה) לחסד"פ.

52. למעלה מן הצורך אציין, גם את דרישת הסעיף, כי "בקשה כאמור תהיה באישור של תובע בכיר", ובמקרה דנן לא נטען וממילא לא הוכח קיומו של אותו אישור נדרש.

53. ראוי להפנות בנושא זה, לעמדת המדינה ב - עפ"ג (מרכז) 627-05-21 חכמוב נ' מדינת ישראל (12.09.21)(לא פורסם), שם נאמר מפי ב"כ המשיבה לבית המשפט, כהאי לישנא: "במקרה הזה התיק הוגש, הוגש כתב אישום ואז הציעו הסדר מותנה לנאשם. הנאשם לא קיבל את ההצעה ולכן התיק התנהל. אבל לפי החוק למאשימה אסור לבקש מאסר בפועל בתיקים שבהם היא מציעה הסדר מותנה, אלא אם כן התגלו נסיבות חדשות", ובהמשך "ברגע שאנחנו הצענו הסדר מותנה, אנו לא יכולים לבקש מאסר, אלא אם כן יתגלו נסיבות חדשות...המערער בחר לא ללכת בדרך של הסדר מותנה ולכן המגבלה היחידה שיש לפרקליטות זה לא לבקש מאסר". באותו מקרה, הצדדים הסכימו להצעת בית המשפט כי עונש מאסר של 3 חודשים לריצוי בעבודות שירות יבוטל והמערער יבצע תחתיו עבודות של"צ. לא נעלמה מעיני קביעת בית המשפט, כי המרת עונשו של המערער נעשתה "מבלי שהדבר ישמש תקדים למקרים אחרים", אך לטעמי, עצם העמדה שהושמעה מפי ב"כ המדינה בהליך הנ"ל, מדברת בעד עצמה, ולפיכך המאשימה מנועה לטעון אחרת כעת, בבחינת "דיבור בשני קולות".

54. כן, אפנה ל - ע"פ (מרכז) 65292-08-22 רחבי נ' מדינת ישראל (19.02.23) (להלן - "עניין רחבי"), שם נידון ערעור על הכרעת דין וגזר דין שניתנו ע"י כב' השופטת אילה אורן, ב - ת"פ (כ"ס) 8520-12-20; באותו המקרה, הוגש כנגד המערער כתב אישום בעבירות של תקיפה חבלנית ואיומים, ולאחר מכן הוצע למערער לפנות להסדר מותנה אך הוא סרב. לבסוף, הורשע לאחר שמיעת ראיות ובית המשפט קמא קבע כי אף שהמאשימה מנועה לעתור לעונש של מאסר בפועל לאחר שהציעה לנאשם הסדר מותנה, הרי לבית המשפט שיקול דעת עצמאי, וגזר על המערער עונש של 5 חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, לצד ענישה נלווית. כב' בית המשפט המחוזי כתב בפסק הדין בערעור, כהאי לישנא: "מקובלת עלינו אף מסקנת בית משפט קמא, שלפיה בהסתמך על סעיף 67(ה) לחסד"פ, מנועה הייתה המשיבה לטעון לעונש של מאסר בפועל לאחר שהוצע למערער הסדר מותנה", עוד קבע בית המשפט כי מקובלת עליו גישתו העקרונית של בית משפט קמא, לפיה אין הוא כבול במגבלה הקיימת על המדינה, אולם בנסיבות המקרה נכון היה לסיים את ההליך שלא בדרך מאסר. סופו של דבר, העמיד כב' בית המשפט המחוזי את עונשו של המערער על עבודות של"צ, חלף עונש מאסר בעבודות שירות.
55. מן הטעמים שפורטו לעיל, לאור לשונו של סעיף 67(ה) לחסד"פ, לאחר שדחיתי טענות המאשימה, כי הסעיף אינו חל ולחלופין כי יש לקבוע קיומו של "מידע חדש", אני מוצאת כי הצעת של המאשימה לנאשם לסיום ההליך בהסדר מותנה, לאחר הגשת כתב האישום, מונעת ממנה לעתור כעת לעונש של מאסר בפועל.
56. יחד עם זאת, וכפי שנקבע בעניין רחבי לעיל, שיקול הדעת נתון בסופו של דבר בידי בית המשפט, אשר אינו כבול באותה המגבלה של המאשימה, ובסמכותו לקבוע כי מעשיו של הנאשם, בנסיבותיו, מצדיקות, עונש מאסר. מכאן, אעבור לדון בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ובמיקומו של הנאשם ביחס למתחם הענישה אותו קבעתי לעיל. נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:
57. בענייננו, לא מצאתי נסיבות המצדיקות חריגה לחומרה או לקולה מן המתחם אותו קבעתי לעיל.
58. מטבעם של דברים, במצב שבו הנאשם בחר שלא לטעון לעונש, הרי לא הובאה לפני בית המשפט תמונה מלאה של נסיבותיו האישיות, וכל שידוע לבית המשפט הם דברים שעלו מתוך הראיות.
59. הנאשם, כבן 65, נעדר עבר פלילי.
60. הנאשם, הינו אב לילדים ובמועדים הרלוונטיים לכתב האישום, היה גרוש. בתו הוצאה מביתו, לבקשתו, ע"י שירותי הרווחה, והועברה להתגורר בבית האם ובהמשך אושפזה באשפוז פסיכיאטרי בצו חירום.
61. הנאשם הורשע בביצוע העבירות, לאחר ניהול הוכחות. עובדה זו, כשלעצמה, אינה נזקפת לחובתו, אך ברי כי הוא אינו זכאי להקלה הניתנת לנאשמים הבוחרים להודות ולקבל אחריות על מעשיהם.
62. בענייננו, ניהול ההליך המשפטי היה במובהק ניהול סרק, שכן דברי האיום הוקלטו, והנאשם הודה בפה מלא בעדותו שאכן איים על העובדות הסוציאליות כמתואר בכתב האישום (ר' סעיף 68 לכתב האישום). בעקבות עמידתו של הנאשם על ניהול ההליך, נאלצו העובדות הסוציאליות שאוימו על ידו להעיד בבית המשפט, במעמד שהיה מאוד קשה עבורן, בפרט נוכח התנהלותו הבוטה והכוחנית של הנאשם כלפיהן, שכללה הרמות קול וכינויי גנאי.

63. כפי שתואר בהכרעת הדין ובגזר הדין לעיל, הנאשם פעל לכל אורך ההליך בזילות מוחלטת כלפי בית המשפט, כלפי התביעה והסניגוריה הציבורית, הדף כל ניסיון של בית המשפט ושל הסניגוריה לסייע לו למצות את זכויותיו הדיוניות, התבטא ללא הרף בלשון משתלחת ומבזה ולא הורתע גם לאחר אזהרות חוזרות של בית המשפט ואף לא לאחר שנפסקו כנגדו הוצאות לטובת אוצר המדינה. בהתנהלותו זו של הנאשם היה לא רק בכדי להאריך ולסרב לאת ההליך, אלא אף כדי ללמד על העדר הפנמה מוחלט של חומרת מעשיו, על תפיסה קורבנית, על העדר חרטה על הדברים שנאמרו וכן על חוסר מורא מרשויות החוק ומבית המשפט, באופן המעלה חשש להישנות ביצוע עבירות דומות על ידו בעתיד.

64. במכלול השיקולים שפורטו לעיל, לאחר ששבתי ושקלתי את האינטרסים השונים, הגעתי לכלל מסקנה, כי שעה שעסקין בנאשם נעדר הרשעות פליליות קודמות, הרי יש ליתן משקל משמעותי לעמדת המאשימה כפי שבאה לידי ביטוי בתחילתו של ההליך שאין לגזור על הנאשם מאסר בפועל, ולנקוט בגישה מתונה יותר בשאלת רכיב המאסר, בפרט שאין בכך בכדי להביא לסטייה ממתחם הענישה אותו קבעתי לעיל; יחד עם זאת, בהינתן גישתו של הנאשם לעבירות אותן ביצע והחשש להישנות ביצוע עבירות על ידו בעתיד, אני קובעת כי ליתן ביטוי מוחשי וממשי לצורך בהרתעתו, באמצעות יתר רכיבי הענישה.

סוף דבר:

65. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 7 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם, אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מהיום עבירות אלימות מסוג עוון, לרבות איומים.

ב. 5 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם, אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מהיום עבירות של הפרות צווים.

ג. קנס ע"ס 3,600 ₪ או 18 ימי מאסר תמורתו, שישולם עד ליום 08.03.25.

ד. פיצוי לעדת תביעה 3 בסך של 2,500 ₪, שישולם עד ליום 10.02.25.

ה. פיצוי לעדת תביעה 1 בסך של 3,500 ₪ שישולם עד ליום 10.02.25.

ניתן צו כללי למוצגים

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז לוד בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ט' כסלו תשפ"ה, 10 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.